

[Kristian Kristensen.]

Pristallet kan kun gå opad. Selvfølgelig er der en teoretisk mulighed for, at det kan gå nedad, men erfaringen viser, at de praktiske muligheder for, at det kan finde sted, er så små, at vi ikke skal vente, at det sker. I den tid, det har virket, er det steget hvert eneste år, og lad os blot gøre os klart, at denne udvikling vil fortsætte, så længe den nugældende ordning består. Lønningsniveauet er jo nemlig i altovervejende grad bestemmende for pristallet. Når et hus står færdigt til indflytning eller en vare ligger på købmandens disk færdig til forbrugeren, er det, der bestemmer husets pris og varens pris, lønniveauet mere end noget som helst andet. Det vil sige, at det, man regulerer lønnen efter, er det øjeblikkelige lønningsniveau, og det er nu engang uhyre inkonsekvent at regulere løn netop efter løn.

Der er intet, der kan få pristallet til at gå nedad, når ikke sådanne prisfald, som jeg nævnte, kan gøre det. Derimod er der mange ting, små og store, der kan få pristallet til at gå opad. Der kan være en stigning i eksportpriserne, og det er en regulær årsag, men det kan også være en stigning i importpriserne, og det er efter min opfattelse ikke nogen regulær årsag. Det kan være stigning i skatterne, det kan være den sidste pristals- og dermed lønstigning, og det kan være mange andre ting. Vi har f. eks. oplevet, at en frostnat sent på foråret forhindrede Samsøkartoflerne i at komme frem på markedet til den normale tid; de kom først en halv snes dage senere end normalt, og det bevirkede, at i den uge, da man indsamlede materiale til julipristallet, var de Samsøkartofler, som faktisk ikke var der, fantastisk dyre. Pristalsfamilien tager imidlertid ikke hensyn til den slags, men spiste ganske roligt de kartofler, som altså ikke eksisterede, og det bevirkede, at stigningen i pristallet vippede over de 6 points, der udløste en lønningsportion, således at hele vort prisniveau blev skruet en tak op.

I denne forbindelse skal man lægge mærke til en ting, som er meget betegnende, og det

er dette, at næste år kan Samsøkartoflerne og priserne på Samsøkartoflerne gå hen, hvor de vil, de kan gå i nul, men de kan ikke bringe pristallet tilbage, hvor det var, før kartoflerne frøs væk året før, for når pristallet går opad, påvirker det hele omkostningsniveauet, men går det til den anden side, virker det kun på det lille område, der i dette tilfælde hedder tidlige kartofler.

Vi har nu fået gennemført et pristal, der går og går i én retning, men det går. Vi er så nær ved at have en evighedsmaskine, som man sjældent er, og vi har endda fået det hele uden hovedbrud; jeg vil endda sige, at vi har fået det, netop fordi man ikke har brudt sit hoved med at finde ud af, hvordan det ville virke. Der er nu nedsat et folketingsudvalg til at finde ud af, hvad der vil ske, hvis man tager sådan noget som skatter og afgifter ud af pristallet. Efter min mening kunne man såmænd godt spare sig den ulempe, især af to grunde.

Den ene grund ved man her i det høje ting udmærket god besked med. Jeg var i fjor på en 3 måneders gæsteoptræden i denne sal. Da skete der det, at den højtærede Grønlandsminister fremsatte og fik vedtaget et forslag om en stor skattestigning i Grønland, og der siges i bemærkningerne til § 2 i dette lovforslag:

„Grønlands landsråd vedtog, at de i § 1 omhandlede afgiftsforhøjelser ikke må medføre en forhøjelse af det grønlandske løn- og prisniveau til skade for de frie erhververe i Grønland.“

Herudfra foreslog den højtærede minister, at man skulle holde denne store skattestigning uden for det lønregulerende pristal i Grønland. Fra kommunistisk side blev det foreslået, at man ikke skulle tage hensyn til det grønlandske landsråds mening, men at man skulle vedtage, at stigningen skulle indregnes i pristallet deroppe. Der blev derfor afstemning om det, og alle 5 demokratiske partier i denne sal stemte imod, at skattestigninger i Grønland måtte regnes ind i det lønregulerende pristal, med den